

De Standaard

OPINIE MARC DUTROUX

Genuanceerd en tactvol spreken over pedofilie

Kris Vanhoeck

Coördinator bij Iter, centrum voor preventie, behandeling en begeleiding van seksueel grensoverschrijdend gedrag.

Maandag 16 augustus 2021 om 3.25 uur

Een kwarteeuw geleden kwam de behandeling van zedendelinquenten eindelijk op gang. Voor Kris Vanhoeck is het werk nog lang niet klaar.

In augustus 1996 was ik met vakantie in het buitenland toen we geruchten hoorden dat er iets gaande was in België. Ik werkte toen op CASC, een tweetalig centrum voor daderhulp aan seksuele delinquenten in Brussel. Naast CASC bestond er nog het UFC in Antwerpen en dat was het. Veroordeelde zedenplegers van Nieuwpoort over Neerpelt tot Aarlen zochten hulp in Brussel. Ik belde mijn collega's om te horen wat er aan de hand was, en kreeg een lawine over me heen: de Japanse tv en de Zweedse radio aan de deur stonden te dringen voor een interview. Iedereen wilde het laatste nieuwtje over het monster Dutroux.

‘Dank u, Dutroux’, zou je cynisch kunnen zeggen. De ‘Wet betreffende seksueel misbruik ten aanzien van minderjarigen’ dateerde van 13 april 1995, een jaar vóór Dutroux. Er heerste een bewustzijn dat er iets moest gebeuren. Gevangenisstraf en repressie alleen zouden het probleem van zedendelinquentie niet oplossen. De zaak-Dutroux bracht de wetsuitvoering in een stroomversnelling en maakte het geld los waarmee in 1998 twaalf

centra voor begeleiding en behandeling van seksuele delinquenten verspreid over Vlaanderen en Brussel van start konden gaan.

Niet bekend bij het gerecht

Het Samenwerkingsakkoord tussen de Vlaamse Gemeenschap en Justitie van 8 oktober 1998 regelde echter alleen het behandelkader voor daders die gerechtelijk vervolgd worden. Bedoeling was om recidive te voorkomen. Een echte preventieve aanpak ('geen dader worden') was en is niet voorzien. Ook de minderjarige plegers werden niet in het samenwerkingsakkoord opgenomen. De capaciteit van de behandelcentra werd toen berekend op de mogelijke toestroom vanuit gerechtelijke kanalen. Aan de familieleden van de pleger (partner, kinderen, ouders) is evenmin gedacht. Nochtans zitten ook zij vaak met heel wat zorgen en verdriet.

De controverse over en de reacties op Delphine Lecompte laten zien dat we nog een weg te gaan hebben

Op het centrum Iter waar ik werk, is 30 tot 40 procent van de cliënten niet bekend bij het gerecht. Families kiezen er geregeld voor om bij een Vertrouwenscentrum hulp te zoeken en via die weg de pleger naar behandeling toe te leiden. Maar ook bij problematisch seksueel gedrag in instellingen (in de jeugdzorg, gehandicaptenvoorzieningen, woonzorgcentra ...) kiezen betrokkenen soms bewust voor vrijwillige behandeling en niet in eerste instantie voor aangifte bij de politie. En er zijn ook cliënten die zelf autonoom vanuit een eigen probleembesef hulp zoeken. De Stop it Now-hulplijn is daarbij een grote hulp.

Draagvlak voor behandeling

In deze context blijft het woord pedofilie voor verwarring zorgen. Dutroux staat bekend als 'pedofiel' maar is eigenlijk een moordenaar en pedoseksueel. Pedofilie is geen gerechtelijke maar een psychiatrische term en verwijst naar een seksuele

gerichtheid op prepuberale kinderen (meestal tot 13 jaar). Indien zo'n gerichtheid gepaard gaat met een groot moreel besef dat kinderen geen partner in een seksuele relatie kunnen zijn, kan dit voor de persoon in kwestie heel zwaar zijn om te dragen.

Delphine Lecompte wees hierop in haar eigen stijl en lokte er een hele controverse mee uit.

Ook Griet Vandermassen brak recent een lans voor meer begrip en medeleven, omdat 'de meeste pedofielen nooit een seksueel misdrijf begaan en in stilte lijden' (DS 12 mei)

(https://www.standaard.be/cnt/dmf20210511_96990358). Juist daarom wordt in een psychiatrische diagnose het onderscheid gemaakt tussen enerzijds pedofilie, de gerichtheid maar zonder dat schade berokkend wordt, en anderzijds de pedofiele stoornis waarbij wel schade veroorzaakt wordt aan anderen of het functioneren ernstig belemmerd is. Pedofielen vermijden dit beladen woord steeds meer. In het Engels noemen ze zichzelf 'MAP', minor attracted persons, personen aangetrokken tot minderjarigen. Er is voldoende onderzoek waaruit blijkt dat stigmatisering, isolering en marginalisering van MAP's hun problemen alleen maar vergroten. Zulke verhalen beluisteren de medewerkers van de Stop it Now-hulplijn voor mensen met pedofiele gevoelens bijna dagelijks.

Een kwarteeuw na Dutroux is er nog heel wat werk aan de winkel. Enerzijds hebben de behandelcentra een breder draagvlak nodig om alle vragen goed te kunnen opvangen, niet enkel de gerechtelijke. Het gaat vaak om lange en moeilijke begeleidingen en de maatschappij is niet geholpen als cliënten maanden op een wachtlijst moeten staan. Ook de familie mag hierbij niet vergeten worden. Anderzijds ontbreekt een breed preventieplan waarbij niet enkel aan gerechtelijke verwijzingen gedacht wordt, maar ook aan vrijwillige en preventieve hulp. Genuanceerd en tactvol spreken over pedofilie hoort daar ook bij. De reacties op Delphine Lecompte laten zien dat we nog een lange weg te gaan hebben.

Verschenen op maandag 16 augustus 2021

LEES MEER

13/08/2021 | ‘Door te roepen hoe ranzig we pedofilie vinden, vergroten we risico op kindermisbruik’

(https://www.standaard.be/cnt/dmf20210813_94775415)

13/08/2021 | Delphine Lecompte blijft Brugs museumdichter

(https://www.standaard.be/cnt/dmf20210812_97544363)

14/08/2021 | ‘Ik ga u niet één meisje geven, maar twee’

(https://www.standaard.be/cnt/dmf20210813_97298511)

13/08/2021 | De zaak-Dutroux maakte de rechter sterker

(https://www.standaard.be/cnt/dmf20210812_97541832)

31/07/2021 | Een mondelinge bewering is nog geen bewijs

(https://www.standaard.be/cnt/dmf20210730_97691230)

Lees de volledige
krant

(https://markup.standaard.be/extra/static/checkapp/index.html?utm_campaign=digitalekrant&utm_source=standaard&utm_medium=brooklyn-artikels)